

BOSHLANG'ICH TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA TEXNIK VOSITALARNI AHAMIYATI VA O'RNI

Surxondaryo viloyati Jarqo'rg'on tumani

39-sonli umumiy o'rta ta'lim maktabining boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Mamanova Sohibjamol Amannovna

Annotatsiya: Maqolada boshlang'ich sinflarda ta'lim sifatini oshirishda texnik vositalardan foydalanishning ahamiyati, ulardan samarali foydalanish hamda texnik vositalardan foydalanishning o'quvchi va o'qituvchining pedagogik jarayonidagi o'zgarishlari yoritilgan.

Kalit so'zlar: kommunikatsiya, texnologiya, axborot, texnik vosita, ta'lim, o'qituvchi, pedagogika, innovatsion.

Respublikamiz ta'lim tizimini zamonaviy darajada takomillashtirish yo'nalishida amalga oshirilayotgan keng ko'lamli ishlardan ko'zda tutilgan asosiy maqsad – yosh avlodga ta'limtarbiya berish sifati va samaradorligini oshirish, ularni o'z yurtining sodiq farzandi etib tarbiyalash va mustahkam bilim egallashlari uchun barcha shart-sharoitlarni yaratish hisoblanadi. Texnika vositasini ta'lim sohasiga tatbiq etish uchun uning elektron manbalarini ishlab chiqish zarurati tug'iladi. Bunday ta'lim manbalariga elektron darsliklar, qo'llanmalar, metodik ishlanmalar, taqdimotlar, slaydlar, internet materiallari kiradi. Ta'limning texnik vositalari quyidagi funksiyalarni bajaradi:

- Ta'limning sifati va samaradorligini oshiradi;
- O'quv jarayonining jadallashuvini ta'minlaydi;
- O'quvchilarni idrok qilishga yo'naltiradi;
- O'quvchilarda bilimlarni egallashga nisbatan katta qiziqish hosil qiladi;
- O'quvchilarning dunyoqarashi, ishonchi va axloqiy qiyofasini shakllantirib beradi;

- O`quv ishiga nisbatan o`quvchilarda emotsional munosabatni oshirishni ta`minlaydi;

- Bilimlarni va o`z-o`zini nazorat qilishni ta`minlaydi.

Zamonaviy axborot texnologiyalari asosida o`qituvchining pedagogik faoliyatida:

- ta`limning texnologik asosini zamon talablari darajasida rivojlantirish bilan bog`liq bo`lgan murakkab jarayon yengillashadi;

- dars jarayonini zamonaviy texnik vositalar asosida tashkil etish uchun maxsus ko`nikma va malakalar shakllantiriladi;

- masofaviy kurslarning ochiqligi tufayli ularning sifatiga bo`lgan talablar va o`quv materiallarining sifatini nazorat qilishga ehtiyoj paydo bo`ladi;

- ta`lim jarayonida o`quvchilarning mustaqil faoliyati takomillashadi;

- dars jarayonining samaradorligi o`qituvchidan o`quvchiga ko`chadi;

- zamonaviy kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish asosida o`qituvchi pedagogik faoliyatida har bir o`quvchi bilan teskari aloqasi vujudga kelishi ta`minlanadi.

Eng so`nggi texnik yutuqlar ko`pincha ta`lim jarayonida o`zining munosib o`rnini egallagan, bu ma`noda axborot kommunikatsiya texnologiyalari ham istisno emas. O`quv jarayonida kompyuterlardan foydalanish bo`yicha dastlabki tajribalar hisoblash texnikasidan foydalanish talim jarayoni samaradorligini sezilarli darajada oshirish, bilimlarni hisobga olish va baholashni yaxshilashi, qiyin vazifalarni hal qilishda o`qituvchining har bir ta`lim oluvchiga yakka tartibda yordam berishini ta`minlashi, yangi kurslarni yaratish va qo`yishni osonlashtirish kabi imkoniyatlarni berishini ko`rsatdi. Mamlakatni modernizatsiya qilish va kuchli fuqarolik jamiyati barpo etish ustuvor maqsadimiz ekan, zero jamiyatimizda barkamol avlodni tarbiyalash boshlang`ich ta`limning asosiy vazifalaridan biri ekanligi gavdalanadi. Ayniqsa, bo`lajak boshlang`ich sinf o`qituvchilari ta`lim va tarbiyaning tub maqsadi kuchli fuqarolik jamiyatning barpo etilishiga xizmat qilish asosiy maqsadimiz ekanligi Sharqona tarbiya mazmunida his etilishi zaruriyati mavjuddir. Bugungi

kunda boshlang'ich sinflarda innovatsion ta'lim texnologiyalaridan foydalanish, ta'lim sifatini oshirish, o'quv-tarbiya jarayonini modernizatsiyalash, xorijiy tajribalarni o'rganish, o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish bo'yicha qator chora-tadbirlar amalga oshirilmoqda. Ma'lumki, boshlang'ich sinf o'quvchilariga ta'lim-tarbiya berishdagi muhim vazifalarning asosiy qismi o'qish darslarida amalga oshiriladi. O'qish va nutq o'stirish darslari jarayonida dasturda belgilangan mavzular asosida o'quvchilarga muayyan bilim beriladi. O'qish ko'nikmalarini takomillashtira boorish bilan bir qatorda o'quvchilarni ma'naviy barkamol inson ruhida tarbiyalash vazifasi ham diqqat markazida bo'ladi. Boshlang'ich ta'limda o'qish va nutq o'stirish darslari jarayonida dasturining maqsad va vazifalariga ko'ra o'qish darslari orqali o'quvchilar to'g'ri, ongli, ravon, tez va ifodali o'qishga o'rgatiladi. Bolalar bu jarayonda kitob bilan ishlash ko'nikmasiga ega bo'lib boradilar va ularda kitobga muhabbat tuyg'usi uyg'otiladi. Mazkur jarayonning sifatli va samarali amalga oshirilishi bevosita o'qish darslarida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish o'quv innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanishga bog'liqdir.

Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki, boshlang'ich sinf o'quvchilariga ta'lim-tarbiya berish, hozirgi kunning dolzarb masalalaridan biridir. Hozirda axborot texnologiyalardan samarali foydalangan holda ta'lim jarayonini amalga oshirish pedagog xodimlarning ustuvor vazifasi hisoblanadi. Albatta, bu jarayonni amalga oshirishda texnik vositalardan foydalanish davr taqozosidir. Shunday ekan, boshlang'ich sinf o'qituvchilari ham maqolada keltirib o'tilgan texnik vositalardan samarali foydalangan holda ta'lim jarayonini tashkil etishlari kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O`zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Miromonovich Mirziyoyev nutqi.
2. R.A.Mavlonova, N.H.Rahmonqulova va boshqalar. Umumiy pedagogika – T.: “Fan va texnologiya” nashriyoti, 2018. 190-bet
3. Khakimov, S. R., & Sharopov, B. K. (2023). Educational Quality Improvement Events Based on Exhibition Materials in Practical Training Lessons. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education*, 1(2), 5-10.
4. Шаропов, Б. Х., Хакимов, С. Р., & Рахимова, С. (2021). Оптимизация режимов гелиотеплохимической обработки золоцементных композиций. *Матрица научного познания*, (12-1), 115-123.
5. Хакимов, С. (2022). АКТИВ ВА ПАССИВ СЕЙСМИК УСУЛЛАРИ ҲАМДА УЛАРНИНГ АСОСИЙ ВАЗИФАЛАРИ. *Journal of Integrated Education and Research*, 1(2), 30-36.
6. Hakimov, S., & Dadaxanov, F. (2022). STATE OF HEAT CONDUCTIVITY OF WALLS OF RESIDENTIAL BUILDINGS. *Science and innovation*, 1(C7), 223-226.
7. Ювмитов, А. С., & Хакимов, С. Р. (2020). Исследование влияния сейсмоизоляции на динамические характеристики ЗДАНИЯ. *Acta of Turin Polytechnic University in Tashkent*, 10(2), 14.
8. Yuvmitov, A., & Hakimov, S. R. (2021). Influence of seismic isolation on the stress-strain state of buildings. *Acta of Turin Polytechnic University in Tashkent*, 11(1), 71-79.